

رهنمای روزنامه‌نگاری و خبرنگاری

سید محمدجواد میری

مرکز بین‌المللی
ترجمه و نشر المصطفی

- سرشناسه: میری، سید محمدجواد، ۱۳۶۰ -
- عنوان و نام پدیدآور: راهنمای روزنامه‌نگاری و خبرنگاری / سید محمدجواد میری.
- مشخصات نشر: قم: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی، ۱۳۹۵.
- مشخصات ظاهری: ۱۵۲ ص.: جدول.
- شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۲۹-۱۲۸-۶
- مبدا فهرست نویسی: فیبا
- یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۴۷ - ۱۴۹.
- موضوع: روزنامه‌نگاری
- موضوع: Journalism
- موضوع: خبرنگاران و خبرنگاری
- موضوع: Reporters and reporting
- رده بندی کنگره: PN۴۷۷۵/م۹۲ ۱۳۹۸
- رده بندی دیویی: ۷۰/۲
- شماره کتابشناسی ملی: ۴۵۱۵۷۳۳

راهنمای روزنامه‌نگاری و خبرنگاری

مؤلف: سید محمدجواد میری

چاپ اول: ۱۳۹۵ اش / ۱۴۳۸ ق

ناشر: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ

• چاپ: نازنجستان • قیمت: ۱۰۵۰۰۰ ریال • شمارگان: ۳۰۰

حق چاپ برای نشر محفوظ است.

مراکز فروش:

- ایران، قم، خیابان معتمدی (حد)، نیش کوچه ۱۸
- تلفن: +۹۸ ۲۵ ۳۷۸۳۶۳۰۹ - ۱۰۵ دورنگار: داخلی
- ایران، قم، بلوار محمدامین، سه راهی، آریا، تلفن: +۹۸ ۲۵ ۳۷۸۳۶۳۱۰۶
- ایران، قم، ساختمان ناشران، طبله سو، پلاک ۳۰۸، تلفن: +۹۸ ۲۵ ۳۷۸۴۲۴۰۲

 <http://buy-pub.miu.ac.ir/>

 <http://pub.miu.ac.ir>

 https://telegram.me/pub_almostafa

 miup@pub.miu.ac.ir

با سپاس از دست‌اندرکارانی که ما را در تولید این اثر یاری رسانادند

- ناظر گرافیک: مسعود مهدوی
- ناظر چاپ: نعمت‌الله یزدانی
- صفحه‌آرا: محسن خلیلیان

- مدیر انتشارات: مرتضی محمدعلی نژادشانی
- مدیر تولید: جعفر قاسمی‌ابهری
- ناظر فنی: محمدباقر شکری

سخن ناشر

تحولات اجتماع و منضیات نویدید دانش‌ها و پدید آمدن دانش‌های نو، نیازهایی را به وجود آورد که پاسخ‌گویی به آن، ایجاد رشته‌های تحصیلی جدید و تربیت افراد متخصص را ضروری می‌نماید. از این رو کتاب‌های آموزشی نیز باید با توجه به این دگرگونی‌ها تألیف شود.

جهانی‌شدن و گسترش سلطه فرهنگی غرب در سایه رسانه‌های فرهنگی و ارتباطی اقتضا دارد که دانش‌پژوهان و علاقه‌مندان به این مباحث، با اندیشه‌های بلند و ارزش‌های متعالی آشنا شوند و این مهم با ایجاد رشته‌های تخصصی، تولید متون جدید و غنی، گسترش دامنه آموزش و تربیت سازمان یافته دانشجویان به سرانجام خواهد رسید. این فرایند، گاه در پرداختن به مباحث بنیادی و تدوین متون تخصصی تعریف می‌شود و گاه در نگارش بحث‌های علمی، اما نه‌چندان پیچیده و تخصصی به ظهور می‌رسد.

از طرفی بالندگی مراکز آموزشی در گرو نظام آموزشی منسجم، قانونمند و پویاست. بازنگری در متن‌ها و شیوه‌های آموزشی و به‌روز کردن آنها نیز این انسجام و پویایی و در نتیجه نشاط علمی مراکز آموزشی را در پی دارد.

در این بستر، حوزه‌های علوم دینی به برکت انقلاب شکوهمند اسلامی، سالیانی است که در اندیشه اصلاح ساختار آموزشی و بازنگری متون درسی‌اند.

«جامعة المصطفیٰ ﷺ العالمية» به عنوان بخشی از این مجموعه که رسالت بزرگ تعلیم و تربیت طلاب غیر ایرانی را بر عهده دارد، تألیف متون درسی مناسب را سرلوحه تلاش خود قرار داده و تدوین و نشر متون درسی در موضوعات گوناگون علوم دینی، حاصل این فرایند است.

«مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفیٰ ﷺ» با قدردانی و سپاس از فاضل ارجمند جناب آقای سید محمدجواد میری مؤلف کتاب راهنمای روزنامه‌نگاری و خبرنگاری و تمام عزیزانی که در تولید این اثر همیاری و همفکری داشته‌اند، آن را به جویندگان فرهنگ و اندیشه ناب اسلامی تقدیم می‌کند.

مرکز بین‌المللی

ترجمه و نشر المصطفیٰ ﷺ

فهرست

۱۳	مقدمه
۱۵	درس اول: کلیات و تعاریف
۱۶	روزنامه‌نگاری؛ کاری رسانه‌ای
۱۶	کار رسانه‌ای؛ فراتر از کار فنی
۱۸	رسانه فراتر از متن
۲۱	مهارت رسانه‌ای؛ فراتر از یک دانش نظری
۲۲	راه ناتمام تجربه و خلاقیت
۲۷	درس دوم: کار رسانه‌ای
۲۷	کار رسانه‌ای
۲۸	متن علمی
۲۹	متن ادبی و هنری
۲۹	متن رسانه‌ای
۲۹	قالب‌های رسانه‌ای و مطبوعاتی
۳۰	تشریح تفاوت‌های متن رسانه‌ای با متن علمی و هنری
۳۰	۱. رسانه؛ با هدفی اجتماعی
۳۰	۲. توجه به زمان و مکان
۳۲	۳. مخاطب‌مداری
۳۲	۴. واقع‌نمایی و عینیت‌گرایی

۳۳	تفاوت رسانه با جزوه یا جنگ
۳۴	تصاویر رسانه‌ای و گرافیک خبری
۳۴	نمونه‌هایی از سوژه‌های رسانه‌ای
۴۱	درس سوم: ارزش‌های خبری
۴۱	ارزش خبر
۴۲	سنت‌های ارزش خبر
۴۲	۱. ارزش تازگی
۴۳	۲. ارزش دربرگیری (شمول) تأثیر
۴۴	۳. ارزش شهرت
۴۵	۴. ارزش آباد (دگیری)
۴۶	۵. ارزش فردایی و درستی
۴۶	۶. ارزش استثنا (شگفتی)
۴۷	۷. ارزش ترین‌ها
۴۷	۸. ارزش مجاورت
۴۸	استفاده بهینه از ارزش‌های خبری
۴۹	ارزش‌های خبری؛ ملاک تعیین سوژه‌ها
۵۵	درس چهارم: ویژگی‌های خبر و عناصر خبری
۵۵	خبر؛ مهم‌ترین قالب رسانه‌ای
۵۶	خبر همه جا هست
۵۷	نقش خبرنگار در تولید خبر
۵۸	عناصر خبر
۶۰	۱. چه کسی؟
۶۰	۲. چه چیزی؟
۶۱	۳. کجا؟
۶۱	۴. چه وقت؟
۶۱	۵. چگونه؟
۶۲	۶. چرا؟
۶۲	ضرورت ارائه عناصر خبری

۶۳	مطالعه موردی: دعوت به جنبش اشغال وال استریت
۶۵	سایر ملزومات خبر
۶۵	۱. منبع خبر
۶۵	۲. پیشینه خبر
۷۱	درس پنجم: تیتر و اجزای آن
۷۱	تیتر
۷۳	ویژگی‌های تیتر
۷۴	خانواده تیتر
۷۴	۱. ب‌تیتر
۷۵	۲. زیرتیتر
۷۶	۳. میان تیتر
۷۷	۴. سوتیتر
۷۷	سایر اجزای جذابیت خبر
۷۷	۱. اشاره
۷۸	۲. عکس و شرح عکس
۸۳	درس ششم: مفهوم لید و سبک‌های تنظیم خبر
۸۳	مفهوم لید
۸۵	سبک‌های تنظیم خبر
۸۵	۱. سبک تاریخی
۸۶	۲. سبک هرم وارونه
۸۷	۳. سبک تاریخی با لید
۸۸	۴. سبک پایان شگفت‌انگیز
۸۸	اهمیت لید و هرم وارونه
۹۳	درس هفتم: پژوهش در رسانه
۹۳	ضرورت و اهمیت موضوع
۹۴	فرایند پژوهش در رسانه
۹۴	۱. تفکر، هدف‌گذاری و پردازش
۹۷	۲. رصد منابع مکتوب و دیجیتال

۹۷	۳. مشاهده و مصاحبه
۹۹	۴. جمع‌بندی، پردازش و تفکر مجدد
۱۰۵	درس هشتم: جایگاه مصاحبه و گزارش در رسانه
۱۰۶	جایگاه مصاحبه در رسانه
۱۰۶	۱. اهمیت درک سوژه، هدف و پژوهش
۱۰۶	۲. پرسش و پاسخ
۱۰۷	۳. پرسش‌های استاندارد
۱۰۹	۴. جلب اعتماد مصاحبه‌شونده
۱۱۱	۵. مصاحبه‌های غیر حضوری
۱۱۱	۶. تدوین و تنظیم مصاحبه
۱۱۳	جایگاه گزارش در رسانه
۱۱۳	۱. اهمیت درک سوژه، هدف و پژوهش
۱۱۵	۲. گزارش و آشکال آن
۱۱۶	۳. انواع گزارش
۱۱۷	۴. سوژه‌های گزارش
۱۲۱	درس نهم: نثر رسانه‌ای
۱۲۱	یادداشت؛ کارکردها و نقایص
۱۲۳	جذابیت و انسجام رسانه‌ای
۱۲۳	ارکان نثر رسانه‌ای
۱۲۴	۱. کوتاه بودن
۱۲۵	۲. سادگی و روان بودن در بیان
۱۲۷	۳. عینیت و شفافیت
۱۲۸	۴. انسجام ساختار و وحدت مسئله
۱۲۹	۵. اصول ویرایشی
۱۲۹	۶. سایر ویژگی‌ها
۱۳۵	درس دهم: ساختار رسانه
۱۳۵	درک صحیح از وضع موجود و مطلوب

۱۳۷	شناخت درست از محیط و مخاطب.....
۱۳۷	رسانه؛ یک کل واحد.....
۱۳۹	از تولید ایده تا توزیع آن.....
۱۴۷	کتابنامه.....
۱۴۹	ضمیمه شماره ۱: پاسخنامه آزمون‌های چهارگزینه‌ای.....
۱۵۱	ضمیمه شماره ۲: واژه‌نامه.....

مقدمه

معنویت، گمشده دائمی انسان در طول تاریخ بوده و این پیام ماندگار انبیای الهی است که در گوش اعتراف پیچیده و انسان را به زندگی جاویدانی دعوت می‌کند، پیامی که در آن به تمامی نیازهای مادی و معنوی انسان و رشد کامل ابعاد وجودی او اندیشیده شده است و معرفتی الهی که می‌تواند همه جنبه‌های زندگی انسان را دگرگون ساخته و زندگی جدیدی را پابریزی کند.

دانشگاه مجازی المصطفی (ع)

می‌کوشد با بهره‌گیری از روش‌های نوین فناوری اطلاعات و ارتباطات، پیام الهی خاتم پیام‌آوران، حضرت محمد مصطفی (ع) و پیروان راستین ایشان را در اختیار علاقه‌مندان در هر نقطه خاکی قرار دهد تا سرآغازی برای زندگی الهی و پاک انسان معاصر باشد.

معاونت پژوهشی و تولید دانشگاه مجازی المصطفی (ع)

با همکاری گروه‌های علمی و صاحب‌نظران، برای پاسخگویی به نیاز حقیقت‌طلبان و معرفت‌جویان، متون آموزشی و کمک‌آموزشی مورد نیاز را به زبان‌های مختلف تولید و ترجمه نموده، با توجه به استقبال و درخواست عموم

علاقه‌مندان، اقدام به چاپ آنها کرده، تا در رشته‌های آموزشی مورد استفاده فراگیران قرار گیرد.

«خانه‌های خود را دانشگاه اسلامی کنیم»

دانشگاه مجازی المصطفی ﷺ

<http://ou.miu.ac.ir/>

www.ketab.ir